

[Rosing]

for den dansk-grønlandske løsning. Situationen er jo, som de fleste vil vide, ganske anderledes i andre dele af verden. I Grønland er vi lidt over 50.000 sjæle. Rundt på kloden er der mindst 300 mio. mennesker, som på hver deres måde deler skæbne med os. Rundt i verden er der en lang række stater, som deler skæbne med Danmark, om end der selvfølgelig er store forskelle kulturelt og ideologisk. Vi kan så være stolte over og glade for, at vi har fundet ud af det, men hvad kan vi bruge det til i forhold til den viden, vi har om, hvordan andre oprindelige folk har det i de nationer, som de er en del af?

Et enkelt eksempel: I fredags, den 19. november, tikkede endnu en nyhed ud fra Ritzaus Bureau med overskriften: »Massakre i Bangladesh«. Mindst 13 – efter de sidste meldinger var det formentlig 23 – mennesker, stammefolk, var den 17. november blevet dræbt under en massakre på studenter, som var forsamlet til et fredeligt møde. Vi har så mange gange hørt om massakrer og folkemord i Chittagong Hill Tracts i Bangladesh. Staten Bangladesh, som i dag skulle være et demokratisk land, og som er en af hovedmodtagerne af dansk ulandsbistand, havde slået til igen. Militæret, som endnu en gang har fået skylden for massakren, har tilsyneladende et ukontrolleret, frit øvelsesområde blandt de oprindelige folk i Chittagong Hill Tracts.

Afsky og hjælpeløshed er de umiddelbare reaktioner. Herefter ledes tanker hen på de kriterier, der bruges i Danmark, når vi skal finde såkaldte samarbejdslande eller modtagerlande for bistand. Det må være på sin plads, at Danmark under hensyntagen til modtagerlandenes overholdelse af menneskerettigheder – og naturligvis også fattigdomsorientering – kræver at kunne se modtagerlandene efter i sømmene.

Vi ved, at de fleste modtagerlande ser bistanden fra de rige lande som et uundværligt instrument i opbygning af en rimelig levestandard. Derfor må det være et mindskekrav, at helt basale menneskerettigheder overholdes, og dette må Danmark gøre klart opmærksom på. Når det er muligt at gøre indsigelse over for et stort land som Kina under påberåbelse af manglende respekt for menneskerettigheder, må det også være muligt at gøre regeringerne i modtagerlandene opmærksom på nog-

le kriterier også for oprindelige folkeslags rettigheder, som Danmark opstiller for at kunne yde bistand. Vi vil også arbejde for, at dette synspunkt vinder indpas i EU.

Hvis vi vender os til vores del af verden, har vi samerne i det nordlige Skandinavien, i Norge, Sverige, Finland, og i Rusland. Vi skal naturligvis ikke blande os i samernes egne politiske dispositioner omkring deltagelse eller ikkedeltagelse i det nordiske samarbejde eller i andet internationalt samarbejde. Jeg mener dog, det er på sin plads her at opfordre Folketinget til at betragte også samerne som et oprindeligt folk, der har deres retmæssige krav på lige fod med de selvstyrende dele af Danmark til at gå ind i det nordiske samarbejde.

Vi nyder i Grønland godt af at deltage i det nordiske samarbejde som en del af det danske riges delegation, og vi ser meget gerne samerne som en del af det nordiske fællesskab i det eksisterende samarbejde; men lad mig understrege, at det er et spørgsmål, som samerne helt på egen hånd må tage stilling til. Jeg vil også gerne tilføje, at samernes deltagelse afgjort måtte give et spændende og sikkert frisk pust til det eksisterende nordiske samarbejde.

Det arktiske område er naturligt nok af stor interesse for vore diskussioner her. Jeg tror, at alle herinde føler et større eller mindre tilknytningsforhold til de arktiske områder, formentlig i kraft af rigsfællesskabet med Grønland. Vi har ved mange lejligheder diskuteret miljømæssige og forvaltningsmæssige spørgsmål her i salen. Trods de forskelle, der kan være i opfattelsen af bæredygtig udnyttelse af vore ressourcer, har der altid hersket en ligeværdig respekt i forholdet mellem de danske parlamentarikere og de holdninger, man har givet udtryk for fra vores side.

Men vi kan vist også være ret sikre på, at flere diskussioner og debatter vil komme, og det hører med i et ligeværdigt fællesskab. Det er uomgængeligt, at penge hører med til denne diskussion; nok så mange fine ord og hensigts-erklæringer kan ikke blive virkeliggjort uden en pose penge i hånden.

Oprindelige folk skal – som det også er anerkendt sædvane i denne del af verden – gives mulighed for at markedsføre deres egne produkter, med andre ord gives mulighed for at skabe deres egen økonomi. Der eksisterer i dag en grel kulturel diskrimination, hvad angår